ځوک پر حقه دي؟

ترتیب: ینبع اسلامي مرکز

ژباړه: انجنیر حفیظ الله سادات

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېژندنه

په نړۍ کې له ډېرو دینونو او مذهبونو پیروي کېږي. او هر یو له موږ ادعا کوو هغه څه چې موږ یې پیروي کوو په حقه دي. مګر څوک په رښتیا هم پر حقه دي؟ په لمړي سر کې پدې کتاب کې داسې فرض کېږي چې موږ ټول په غلطه او ناحقه یو. هر څه له ابتدا پیل کېږي، زموږ پنځه ګوني حواس، او په کرار کرار او بېطرفه بڼه مخ ته ځو تر څو د کتاب تر آخره دغه سوال ته ځواب پیدا کړو. هیله مو داده چې سمدستي د کتاب آخرنۍ برخې یا پایلې ته مه ځئ مګر د کتاب ټولې برخې تعقیب کړئ تر څو پایلې ته ورسېږئ. کوشش مو کړی د دې کتاب ټول مباحث تر وروستي حده په بشپړه توګه بېطرفه وي، په همدې بڼه له خپلو درنو لوستونکو هم تمه لرو د لوستلو پر وخت یې پوره بېطرفي وساتي. تاسو ته به د دې کتاب د پایلې سره قناعت حاصل شي یا هم ممکن هېڅ قناعت ونه کړئ مګر موږ مطمئن یوو د دې کتاب له لوستلو به خوند واخلئ.

څوک پر حقه دي؟

له کوم دین پیروي وکړم او څنګه پوی شم چې دا دین پر حقه دین دی؟ د دې سوال د ځوابولو لپاره راځئ یوې مشترکې نکتې ته راشو. دا مشترکه نکته داده چې فرض کړو موږ ټول په غلطه یوو او د حق په لټه کې یوو. حقیقت ډېری وخت زموږ د تمثیلونو او مثالونو قرباني وي. هر څوک دا ادعا لري چې دا د دوی الګو او ذهني ماډل پر بنسټ دی. پرهمدې اساس، زیاتره لیکنې او مباحثې د هغه حقیقیت پر بنسټ دي چې یو څوک یې ادعا کوي. پدې کوچنۍ ټولګه کې به موږ د حقیقت د موندنې په موخه قدم په قدم مخې ته ولاړ شو. که داسې فرض کړو چې موږ دواړه په ناحقه یوو او اړتیا لرو چې د حقیقت پلټنه وکړو، نو راځئ له ځانه یې وپوښتو چې څرنګه د حقیقت لټه کولای شو؟ که چېرته حقیقت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي مقصد وي، نو موږ یوې سمې لارې ته اړتیا لرو تر څو موږ هلته ورسوي. او ددې لپاره چې سمه لاره پیدا کړو، اړتیا لرو پوی شو چې څرنګه یې لټه کولای شو؟ یوه اساسي لاره چې ټول مخلوقات یې د یو شي د پیدا کولو لپاره کاروي داده چې خپل پنځه ګوني حواس په کار واچوو. پدې مرحله کې به خپل عقل او فکر و نه کاروو! راځئ وګورو، واورو، حس کړو، بوی کړو او یا هم خوند وڅکوو.

- راځئ آسمان، ځمکې، خپلو ځانونو، زموږ شاوخوا مخلوقاتو او نورو ته وګورو.
- راځئ د مرغانو آوازونه، د بادونو کښهاری، د اوبو شرار او نور واورو.
- راځئ یخني، ګرمي، درد، خوشحالي او نور حس کړو.
- راځئ ګلان او عطرونه بوی کړو.
- راځئ د بېلا بېلو خوړو، مېوو، سبزیجاتو، خوږو او ترخو خوند وڅکوو.

بالاخره، زموږ شاوخوا په میلیونونه داسې شیان شته چې موږ یې د پېژندلو لپاره خپل حواس کارولی شو. دا شیان همداسې پیداشوي دي لکه موږ چې پیدا شوي یوو، یوازینی فرق یې دادی چې دغه شیان زموږ لپاره پیدا شوي دي او موږ ترې ګټه اخلو. اوس چې ټول حواس مو وکارول، راځئ اوس دا هم ومنو یا داسې فرض کړو چې موږ په خپلو حواسو هېڅ کنټرول نه لرو او بدون لدې چې حتی په اړه یې فکر وکړو په طبعي ډول یې کاروو. راځئ دا هم ومنو چې زموږ شاوخوا ځینې داسې خلک هم شته چې ددې حواسو له جملې ځینې نه لري او همدا هیله لري چې کاشکې درلودلای یې. راځئ دا هم ومنو چې د دې حواسو په درلودلو کې موږ هېڅ واک نه درلود او په همدې بڼه پیدا شوي یوو. بالاخره، راځئ په ټولیزه بڼه دا ومنو چې موږ د هر هغه چا چې دا حواس یې راکړي شکرګذار یو او قدرداني یې کوو. مننه.

د ټولو مخلوقاتو له جملې موږ ته عقل راکړل شو تر څو فکر وکړو. اوس نو راځئ د نورو ټولو مخلوقاتو څخه یو قدم لوړ ولاړ شو او له خپل عقل او فکر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار واخلو. راځئ فکر وکړو چې ولې راته دا حواس راکړل شول؟ د دې پوښتنې لپاره له دغه دوه عمومي ځوابونو څخه یو خامخا درلودلای شو: (۱) تر څو د ژوند په چارو کې راسره مرسته وکړي. (۲) یو مهم مقصد او هدف شته چې موږ یې په اړه نه پوهیږو. فکر کوم د لمړي ځواب د سم والي سره به په اسانۍ موافق وو. مګر آیا یوازینی سم ځواب همدا دی؟ زه ادعا کوم چې نه. موږ ته دا حواس د دې لپاره راکړل شوي چې په مرسته یې یو ټاکل شوی ماموریت ترسره کړو. راځئ لمړی د دې ماموریت په اړه فکر و نه کړو.

پر هغه څه چې موږ باید پدې مرحله کې پرې توافق وکړو دا دی چې هر څومره چې موږ د یوې راکړل شوې منبع څخه استفاده وکړو په هماغه اندازه به مو په ښه شکل مصرف کړې وي. د مثال په توګه، هر څومره چې موږ وکولای شو په یوه دقیقه کې یو څه ترلاسه کړو په هماغه اندازه به مو هغه یوه دقیقه ښه مصرف کړې وي. موافق یاست؟ بل توافق چې پدې مرحله کې یې باید ترلاسه کړو دادی چې که چیرې یوه منبع د یوې مشخصې دندې یا هدف لپاره ډیزاین شوې وي، نو موږ اړتیا لرو چې یاده منبع د ټاکل شوي هدف د ترلاسه کولو لپاره وکاروو. که داسې ونه کړو نو منبع مو ضایع کړې ده. د مثال په ډول، که چیرته پورتنۍ یوه دقیقه د یو کار لپاره ټاکل شوې وي، موږ یې باید د کورنۍ لپاره و نه کاروو. اګر که موږ په یاده دقیقه کې د کورنۍ لپاره ډیر څه ترلاسه کولای شو، موږ اصلاً یاده دقیقه ضایع کوو ځکه موږ یې د هغه څه لپاره کاروو د کوم څه لپاره چې اصلاً نده ځانګړې شوې. په همدې ترتیب، زموږ د پنځه ګونو حواسو سره هم باید ورته چلند وشي او د هغه څه لپاره وکارول شي د کوم څه لپاره چې ډیزاین شوي دي او دوهمه دا چې کوشش وشي هر څومره ټاکل شوي اهداف چې ترلاسه کېدای شي ترلاسه کړل شي. څنګه پوی شو چې زموږ حواس د څه لپاره ډیزاین شوي دي؟ د دې کار لپاره یوازینۍ لاره داده چې د هغه چا څخه پوښتنه وکړو کوم چا چې یاد حواس ډیزاین کړي دي. موږ نه غواړو چې له بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا څخه يې په اړه پوښتنه وکړو هغه كه هر بل څوک وي. زموږ د حواسو ډيزاين كوونكي موږ ته خپل كتاب رالېږلی او سپارښتنه يې كړې چې د هغه مطابق ژوند وكړو. هر كله چې موږ له دغه كتاب څخه لرې كېږو، په حقيقت کې موږ د كتاب د رالېږونكي قوانين ماتوو. نو راځئ بېرته د هغه كتاب ته ور وګرځو او هغه پوښتنه چې د همدغه پاراګراف په سر کې پوښتل شوې يو ځل بيا مطرح كړو.

مګر كوم كتاب ته رجوع وكړو، تورات، انجيل او كه قرآن؟ هر يو به ادعا كوي چې د دوی كتاب حقيقي كتاب دی. مګر موږ نه غواړو چې بحث مو همدلته پای ته ورسوو يا هم بل لوري ته ولاړ شو. كله هم نه. ښه خبر دا دی چې درې واړه (تورات، انجيل او قرآن) د خدای كتابونه دي. موږ به د دوی له منځ څخه وروستی يو (قرآن) چې بشريت ته رالېږل شوی دی غوره كړو ځكه دا ټول هغه څه چې لدې مخكې كتابونو کې نازل شوي دي تائيدوي او تاسو يې په لاندې آيت کې لېدلای شئ:

نَزَّلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ

﴿آل عمران :٣﴾

ژباړه: پرحقه يې پرتا داسې كتاب نازل كړی چې د مخكنيو تصديقونكی دی، او تورات او انجيل يې هم نازل كړي دي.

راځئ قرآن بشريت ته د خدای د وركړل شوي لارښود په حيث وكاروو او د دې پوښتنې لپاره چې؛ زموږ حواس د څه لپاره ډيزاين شوي دي؟ ځواب پيدا كړو.

الله ﷻ په قران كريم کې فرمايي:

وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔاۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿ النحل: ٧٨ ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او الله تاسو د خپلو میندو له ګېډو په داسې حال کې راووېستئ چې په هېڅ هم نه پوهېدئ او هغه تاسو ته غوږونه، سترګې او زړونه درکړل چې شکر وباسئ.

دا آیت په ښکاره بڼه دا په ډاګه کوي چې موږ ته د لېدلو او اورېدلو حسونه راکړل شوي دي او موږ باید شکر کوونکي واوسو.

الله ﷻ همدارنګه په قرانکریم کې فرمايي:

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ

﴿المؤمنون: ۷۸﴾

ژباړه: او دی هماغه ذات دی چې تاسو ته يې غوږونه، سترګې او زړونه پيدا کړي، خو تاسو ډېر لږ شکر وباسئ.

او همداسې فرمايي:

وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿السجدة: ۹﴾

ژباړه: او تاسې ته يې د اورېدو، ليدو (قوتونه) او (فکر کولو) زړونه درکړل (خو تاسو ډېر لږ شکر باسئ.

لاندې آيت ته هم پام وکړئ:

قُلْ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ

﴿الملك: ۲۳﴾

ژباړه: ووايه؛ هماغه (الله) دی چې تاسې يې پيدا کړئ، غوږونه، سترګې او زړونه يې درته جوړ کړل خو تاسې لږ شکر باسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دری آیاتونه دا حقیقت په ګوته کوي چې الله ﷻ انسانانو ته د لیدلو او اورېدلو حواس ورکړي مګر ډېر کم خلک شکر ایستونکي دي. له پورتینو څلورو ایاتونو څخه دا نتیجه ترلاسه کولای شو چې موږ ته دا حواس د دې لپاره راکړل شوي تر څو د هغه چا څخه چې د احواس یې موږ ته راکړي شکر ایستونکي واوسو. فکر کوم دا نتیجه به خورا ساده او آسانه وي او هر چا ته به د منلو وړ وي ځکه دا د هغه څه تایید کوي چې موږ له ماشومتوب څخه زده کړي دي او هغه دا چې له هر هغه چا څخه مننه وکړو چې موږ ته یو څه راکوي یا له موږ سره مرسته کوي. راځئ بېرته قرآن ته وګرځو او د دې په اړه چې څرنګه له هغه چا څخه چې موږ ته یې دا حواس راکړي مننه وکړو. الله ﷻ په قران کریم کې وايي:

اِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۟ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ تَشْكُرُوْا يَرْضَهُ لَكُمْ ؕ

﴿ الزمر: ٧ ﴾

ژباړه: که تاسو کفر وکړئ نو الله یقیناً له تاسې بې پروا دی او هغه خپلو بندګانو ته کفر نه خوښوي او که شکر وکړئ نو دا درته خوښوي.

الله ﷻ همدارنګه زیاتوي:

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَآءِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ مَا كَانَ لَنَآ اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ

﴿ یوسف: ٣٨ ﴾

ژباړه: او ما د خپلو پلرونو ابراهیم، اسحاق او یعقوب ددین متابعت کړی، موږ ته نه ښايي چې الله سره کوم شی شریك وګڼو دا پر موږ او نورو (ټولو) خلکو د الله یو فضل دی خو زیاتره خلك شکر نه باسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې اساس، د منې کولو لمړۍ بنه عقیده درلودل دي. کله چې موږ د هغه (الله ﷻ) له موجودیت څخه انکار وکړو، دا پدې معنی ده چې موږ د هغه شکر نه دی ادا کړی او له هغه څخه مو د هغه څه لپاره چې موږ ته یې راکړي مننه نه ده کړې. کله چې موږ له هغه سره داسې یو څوک شریک نیسو چې موږ ته یې څه نه وي راکړي یا یې نه شي راکولی، نو موږ یقینا په ښه ډول ترې مننه نده کړې. ساده به یې ووایو، الله ﷻ یوازینی ذات دی چې د ټولو هغه څه لپاره چې موږ ته یې راکړي ترې مننه وکړو. یو له دغو شیانو څخه پنځه ګوني حواس دي چې موږ یې په نشتون کې ژوند نه شو کولای. اوس پوی شوو چې ولې ډېرو کمو خلکو شکر ادا کړ او د نعمتونو په پار یې مننه وکړه. په حقیقت کې هغه مننه کول چې الله ﷻ یې له موږ څخه غواړي تنها دا کلمه نه ده چې (مننه کوم) او بس. هغه په اصل کې د دې څخه د ډېر څه غوښتنه کوي. الله ﷻ له موږ څخه غواړي چې تنها پرهغه ایمان ولرو. آیا دا ټول هغه څه دي چې الله ﷻ یې له موږ څخه غواړي؟ ممکن داسې نه وي. راځئ په دې اړه لاندې قرآني آیت ته پام وکړو:

اِعْمَلُوْٓا اٰلَ دَاوٗدَ شُكْرًا وَقَلِيْلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُوْرُ ﴿ سبإ: ١٣ ﴾

ژباړه: اې د داود کورنۍ (ددې) شکرانې دپاره (نېك) عمل کوئ او زما بندګانو کې لږ شکر وېستونکي دي.

ښه نو، وروسته د ایمان راوړلو څخه عمل مهم دی. مګر دا عمل څه دی؟ موږ نه پوهېږو مګر راځئ پیدا یې کړو. یوه غوره لاره چې ددې پوښتنې لپاره ځواب پیدا کړو داده چې هغه کسان پیدا کړو چې په ښه توګه یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او وګورو چې دوی د کومو اعمالو په سبب الله ﷻ ته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله ﷻ په قران کریم کې فرمایي:

إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ ٱجْتَبَٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿النحل: ١٢٠-١٢١﴾

ژباړه: بې شکه چې ابراهیم (په یوازې ځان لکه) یو امت ؤ، الله ته غاړه ایښودونکی حق پلوی (سړی) ؤ او (هیڅکله) له مشرکانو څخه نه ؤ (١٢٠)دهغه د نعمتونو شکر وېستونکی ؤ، الله هغه غوره او سمې لارې ته وربرابر کړ.

الله ﷻ همدارنګه زیاتوي:

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿الاسرا: ٣﴾

ژباړه: د نوح اولاد مو په کښتۍ کې سپاره کړل او دوی د شکر ایستونکو له ډلې څخه وو.

په همدې اساس، نوح او ابراهیم له هغو کسانو څخه وو چې په ښه توګه یې د الله ﷻ شکر ادا کړی و او له هغه څخه یې مننه کړې ده. بناً، موږ باید د دوی پر پل قدم کېږدو او هغه څه چې دوی یې زموږ لپاره بیانوي په دقت واورو تر څو موږ هم د دوی په شان شوو. راځئ اوس په دقت سره ابراهیم ته غوږ شوو چې زموږ لپاره څه لارښوونې لري. الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ

(c) ketabton.com: The Digital Library

أَسْلِمْۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَـٰبَنِيَّ
إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ
إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَـٰهَكَ وَإِلَـٰهَ
ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ إِلَـٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ
أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ
﴿١٣٤﴾ وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًاۖ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ
وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ
مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِنْ ءَامَنُوا۟ بِمِثْلِ
مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُۚ وَهُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةًۖ وَنَحْنُ لَهُۥ
عَـٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَـٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَـٰلُكُمْ
وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
كَتَمَ شَهَـٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ
خَلَتْۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ.

﴿البقره: ۱۲۷-۱۴۷﴾

ژباړه: او کله چې ابراهیم او اسماعیل ددې کور بنیادونه جګول (او ویل يې) ای زموږ ربه له موږه يې قبول کړه بې شکه همدا ته پوی اورېدونکی يې (۱۲۷) ای زموږ ربه موږ دواړه درته تابع وګرځوه او له اولادې مو هم تاته یو تابعدار ولس، او زموږ (دحج او نور دینی) احکام راوښیه، او توبه مو قبوله کړه، بې شکه همدا ته مهربان ښه توبه قبلونکی يې (۱۲۸) زموږ ربه! او دوی ته، خپله دوی نه یو داسې رسول ولیږه چې ستا ایتونه پرې لولي، کتاب او دینی پوهه ورښيي او روزنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې کوي بې شکه همدا ته ځيرك عزتمن يې (١٢٩) او څوك به د ابراهيم له دينه مخ واړوي پرته له هغه چې خپل ځان يې پاګل جوړ کړی وي؟ او رښتيا ده چې هغه مو په دنيا کې غوره کړی او په آخرت کې به حتماً له صالحانو وي (١٣٠) کله چې هغه ته يې خپل رب وويل: تسليم شه! وېلې د مخلوقاتو رب ته تسليم شوی يم (١٣١) او په همدی (دين) باندی ابراهيم هم خپلو زامنو ته وصيت کړی ؤ او يعقوب هم (چې) اې زامنو! دا دين الله درته غوره کړی نو مه مرئ مګر دا چې تاسې مسلمانان وئ (١٣٢) ايا تاسو هغه مهال حاضر وئ چې يعقوب ته مرګ راورسېد او خپلو زامنوته يې وويل: له ما وروسته به څه شی نمانځی؟ دوی وويل ستا معبود او ستا د پلار نيکه ابراهيم، اسماعيل او اسحاق معبود، هماغه يوازينی معبود، او موږ ورته تسليم يوو (١٣٣) دا خو يو تېر شوی ولس دی، هغوی ته د هغه عمل بدله ده چې کړي يې دي او تاسوته د هغه چې کړي مو دي او څه چې هغوی کول تاسونه ترې پوښتل کيږئ (١٣٤) او ويل يې: يا يهود شئ يا نصارا، نو سمه لار به مومئ! ورته وايه نه بلکې د ابراهيم دين چې حق پالی ؤ او له مشرکانو څخه نه ؤ (١٣٥) داسې ووايئ چې په الله مو ايمان راوړی او څه چې موږ ته نازل شوی او ابراهيم، اسماعيل، اسحاق، يعقوب او اولادې نه يې نازل شوي او په هغه چې موسی، عيسی او نورو انبياؤ ته دخپل رب له خوا ورکړی شوي دي په دوی يوه کې هم ببلتون نه کوو او موږ هغه ته غاړه اېښودونکي يوو(١٣٦) نو که داسې ايمان يې راوړو لکه چې تاسو پری راوړی نو په سمه لار شول او که مخ يې وګرځولو نو حتماً دوی په مخالفت کې دي چې زر به الله د دوی په مقابل کې تاته کفايت وکړي او هغه ښه پوی اورېدونکی دی (١٣٧)(او داسی هم ووايئ) ا لهي رنګ (مومنلی) او څوك به الله نه ښه وي په رنګ کې او موږ دهغه عبادت کونکي يوو (١٣٨) ورته ووايه! ايا په الله کې راسره ناندرۍ ووهئ؟ حال داچی هغه زموږ او ستاسو(دواړو) خدای دی او موږ ته خپل عمل دی او تاسوته خپل عمل او موږ هغه ته مخلصان يوو (١٣٩) او که

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو دا وائئ چې بې شکه ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب او اولاده یې یهودیان او نصارا ؤ، ورته ووایه! ایا تاسو ښه پوهیږی که الله؟ او له هغه به لا ستر ظالم څوك وي چې د الله له لوري کومه شاهدي ورسره پټه کړي او الله خو له هغه څه چې تاسو یې کوئ، غافل نه دی (۱۴۰) دا هم یو ولس ؤ چې تېر شوی دی، هغوی لره به هغه (بدله) وي چې کړي یې دي او تاسو لره به دهغه بدله چې کړي مو دي او هغوی چې څه کول تاسو نه ترې پوښتل کیږئ. (۱۴۱)

له دې اوږد بحث څخه دا نتیجه اخیستل کېږي چې ابراهیم علیه سلام یو مسلمان و او خپلو اولادونو ته یې هم دا توصیه کړې چې مسلمان وي. پر همدې اساس، د شکر ادا کولو هغه عمل چې موږ ټول یې باید ترسره کړو دا دی چې د اسلام لارښوونې تعقیب کړو او هغه څه چې موږ ته درس راکوي زده کړو. کله چې موږ دا کار ترسره کړو موږ د هغو کسانو له ډلې حسابیږو چې شکر ادا کوي او ریښتیني مسلمانان دي. راځئ اوس نوح علیه سلام ته غوږ شوو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُم مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ فَأَجۡمِعُوٓاْ أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ ٱقۡضُوٓاْ إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿یونس: ۷۱-۷۲﴾

ژباړه: او د نوح خبر پرې ولوله! کله یې چې خپل قوم ته وویل: اې زما قومه! که په تاسو کې زما اوسېدل او د الله په آیتونو سره نصیحت درته کول، پر تاسو درانه او سخت شوي وي نو ما خو په الله بروسه کړې، او تاسو هم خپل کار او شریکان راغونډ کړئ، بیا دې خپل دغه کار له تاسو پټ نه وي بیا چې هر څنګه ضرر وي، ماته یې راورسوئ او (هیڅ) مهلت مه راکوئ (۷۱) نو که تاسو مخ وګرځولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ما هم څه اجر نه ؤ درنه غوښتی، زما اجر له الله پرته په بل چا نه دی او ماته امر شوی چې زه په خپله له مسلمانانو څخه واوسم (۷۲).

نو نوح علیه سلام هم یو مسلمان دی او خپلو خلکو ته یې هم لارښوونه کړې چې مسلمانان شي. مطلب اوس روښانه کیږي. راځئ پر هغه څه چې له شروع څخه مو پرې بحث کړی یوه کتنه وکړو. موږ ته د یو هدف لپاره پنځه حواس راکړل شوي دي. موږ پر دې پوی شوو چې ددې هدف مقصد دادی چې موږ یې له هغه چا څخه شکرانه ادا کړو چا چې موږ ته دغه حواس راکړي. موږ وروسته دا هم پیدا کړل چې مننه کول یا شکرانه ادا کول تنها په ژبه د کلماتو بیانول ندي، بلکې باید عقیده ولرو او اعمال ترسره کړو. وروسته موږ هڅه وکړه پوی شوو چې څنګه ایمان ولرو او کوم اعمال ترسره کړو. د دې لپاره غوره لار دا وه چې هغه کسان وپېژنو چې په واقعي مانا یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او ایمان یې راوړی او هغه اعمال ترسره کړو چې دوی ته د الله ﷻ له لوري په ګوته شوي او په ورین تندي یې ترسره کوي. زموږ لپاره دوه غوره مثالونه د ابراهیم او نوح علیهم سلام وو. موږ دوی ته غوږ ونیو او دا راته ښکاره شوه چې دوی په یوه الله ﷻ باور لري او موږ ته هم دا لارښوونه کوي چې مسلمانان واوسو. دوی همدارنګه موږ ویرولي یوو چې که ایمان را نه وړو د کافرانو له ډلې به شمېرل کیږو او د دوزخ اور ته به ځو.

اوس نو انتخاب له موږ سره دی!
له توجو مو مننه، هیله ده بحث مو خوښ شوی وي.

پای

میزان-۱۴۰۲
کابل-افغانستان

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library